

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/59/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200349
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2013200349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: W. O., narodený dňa XX.XX.XXXX., Y. ako splnomocnená osoba za J. O. rod. R., narodená dňa XX.XX.XXXX, zomrelá dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom P., proti odporcovi: Okresný úrad Dunajská Streda, (pôvodne: Obvodný pozemkový úrad v Dunajskej Strede), Korzo Belu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda, za účasti: Slovenský pozemkový fond, Kúpeľná č. 2, 929 01 Dunajská Streda, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. D/2013/00481-12 zo dňa 11.04.2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/29/2013-120 zo dňa 17.03.2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/29/2013-120 zo dňa 17.03.2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie č. D/2013/00481-12 zo dňa 11.04.2013, ktorým odporca podľa ust. § 5 ods. 5 zákona č. 518/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 330/1991 o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov a podľa ust. § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v súlade s ust. § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, rozhodol vo veci uplatneného nároku p. J. O. rod. R., bytom P. č. XX, X., evidovaného pod č. L/2004/01186-00001 zo dňa 02.12.2004, na navrátenie vlastníctva k pozemkom, nachádzajúcich sa na bližšie nešpecifikovaných parceliach po pôvodnom vlastníkovi Z. R. R. tak, že J. O., rod. R., bytom P. č. XX, X., nespĺňa podmienky uvedené v ust. § 3 ods. 1 písm. a) až t) zákona NR SR č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov na navrátenie vlastníctva, alebo priznanie práva na náhradu za bližšie nešpecifikované pozemky, z dôvodu, že nebol preukázaný prechod vlastníctva na štát.

Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že navrhovateľka nepreukázala v priebehu celého správneho konania konkrétne katastrálne údaje, z ktorých by bolo zrejmé, akých konkrétnych nehnuteľností sa jej reštitučný nárok týka a rovnako nepreukázala ani prechod vlastníctva neidentifikovateľných nehnuteľností, ktoré mali byť obsahom reštitučného nároku na štát.

V odvolaní proti tomuto rozsudku zástupca navrhovateľky namietal, že rozhodnutie odporcu a krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisu. Preto žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil. Dôvodil tým, že sa nepodarilo preukázať existenciu predmetného prídeltu a jeho konkrétny rozsah, pričom tieto údaje konajúci správny orgán nevyhnutne potrebuje k posúdeniu reštitučného nároku vo svetle §§ 1 a 6 zákona 503/2003 Z. z. Poukázal pritom na to, že v zmysle § 5 ods. 1 zákona 503/2003 Z. z. je vecou oprávnenej osoby preukázať rozsah reštituovaného majetku, ako i ďalšie podrobnosti vyžadované zákonom. Odporca vo svojom vyjadrení podotkol, že navrhovateľka má možnosť v prípade zistenia nových skutočností využiť §§ 62 a 64 Správneho poriadku a navrhnúť obnovu konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p., preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa, oboznámil sa s doterajším priebehom konania vo veci a po preskúmaní spisového materiálu jednomyseľne dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť, nakoľko konanie krajského súdu trpí vadami, ktoré mohli mať vplyv na jeho vecnú správnosť, a preto rozhodol podľa § 221 ods. 1 písm. b/, f/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p. tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 107 ods. 1 O.s.p. ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa § 107 ods. 3 O.s.p. konanie súd preruší najmä vtedy, ak ide o majetkovú vec a navrhovateľ alebo odporca zomrel; v konaní pokračuje s dedičmi účastníka, prípadne s tými, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve, ak povaha veci nepripúšťa, aby sa v konaní pokračovalo skôr.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa primárne zaoberal otázkou spôsobilosti byť účastníkom konania, nakoľko táto skutočnosť by mohla mať vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci ide o rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktoré nenadobudli právoplatnosť (§ 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 503/2003 Z. z.).

Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že v priebehu konania pred krajským súdom došlo k úmrtiu navrhovateľky. Ďalším skúmaním najvyšší súd dospel k tomu, že navrhovateľka zomrela dňa XX.XX.XXXX, čím stratila spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.). Krajský súd aj napriek tejto skutočnosti pokračoval v konaní so synom navrhovateľky, ktorého splnomocnila na zastupovanie vo veci jej reštitučných nárokov, ktorému aj doručoval rozsudok. Krajský súd, ktorý rozhodol vo veci dňa 17.03.2014, tak konal s niekým, kto už nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Túto procesnú vadu prvostupňového konania nie je možné v odvolacom konaní opomenúť. Ak v priebehu konania zomrie jeho účastník, súd pokračuje v konaní spravidla s dedičmi tohto účastníka. Nie vždy musí ísť o dediča, pretože súd môže pokračovať v konaní aj s osobou, ktorá podľa výsledku dedičského konania prevzala právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide. Osoba, ktorá nastúpi do konania namiesto doterajšieho účastníka, má v celom rozsahu postavenie doterajšieho účastníka.

Krajský súd svojim konaním odňal dedičom zomrelej navrhovateľky možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho títo nemohli uplatniť tie procesné práva účastníka konania, ktoré im Občiansky súdny poriadok dáva - nebol im doručený rozsudok krajského súdu, čím im bolo znemožnené podať prípadné odvolanie. Ide o pochybenie krajského súdu, ktoré je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že krajský súd konal s navrhovateľkou, ktorá stratila spôsobilosť byť účastníkom konania, a tým odňal dedičom navrhovateľky možnosť konať pred súdom, a preto zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. b), f), § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude zistiť okruh účastníkov, ktorí prichádzajú do úvahy po zomrelej navrhovateľke a s tými pokračovať v konaní. Následne súd prvého stupňa vydá rozhodnutie, ktoré riadne doručí účastníkom.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.